

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

El nou ministre de Veure-aygua

Encare 'ns queda algo de Colón: el seu descendent.

N'hi hauria per indignarse si las cábalas y 'ls cálculs de 'n Moret no haguessin vingut essent, á partir de la restauració borbónica, el nostre pá de cada elecció. Pero davant de tanta impudicia y fentse 'l compte de que un día ó altre ha de acabar aqueixa cinica manera de insultar al cos electoral, fora del cas qu' Espanya entera s' alsés com un sol home y acudís á las urnas, á alzar la més noble y la més santa de las protestas; l' única protesta que pot regenerarnos.

¿Ho farà?
Tot depén de que 'ls partits de oposició dinástica desentenen de tota componenda que 'ls faria per sempre més culpables, sápigán concentrar en una sola bandera las causas múltiples del disgust públich, y llensarse á la lluyta resoltos á arrollarho tot, sense contemplacions, ni cap altre interés immediat que l' honra y 'l bé de la patria.

Han fracassat per complert las negociacions que seguía en Kitchener ab el general boer Botha, y de las quals se n' esperava 'l terme de la guerra.

La premsa inglesa ab tal motiu, dona esplay á la rabia que domina entre 'ls imperialistas de aquell país. «Que no hi haja compassió pels boers!» exclama plena de ira. Com si fins ara 'ls inglesos, cremantho tot, matant donas y criaturas, haguessen donat alguna mostra de pietat. Si més no han fet, es perque més no han pogut. Ni més tampoch podran fer en lo successiu.

En tot cas els heróichs boers ja continuarán cuydantse de defensarse, mantenint obertas las feridas per las quals s' escapa á borbotons la sanch y la fortuna del gran imperi británich.

Avuy com avuy, ja li costa immensament mes la guerra, que lo que valen el Transvaal y l' Orange junts.

Desde 'l cubell místich

—Miréu la Fransa... Miréu el Portugal: dugas nacions perdudas... En cambi Espanya sempre anirá bé, mentres hi haja frares que preguin per ella!...

DE DIJOS A DIJOS

ESTEM com estavam, sense la més mínima variació.

L' home del tupé voldria estar bé ab tothom: voldria que 'l deixessin menjar tranquil, y á tal efecte creu haver complert els seus compromisos per lo que atany á la qüestió clerical, dihent que farà pagar contribució á las corporacions religioses qu' exerceixin alguna industria.

Pero, á pesar de la seva benevolencia ab l' aranya negra, ara se li despenja un arquebisbe com el de Sevilla, ab una pastoral destinada á sobrescitar els ánimos; ara es el bisbe de Lleyda, el que posa també 'l seu quartó á espasas, condemnant ab gran virulencia las representacions del drama *Electra*.

En aquesta situació, D. Práxedes crida al seu amigatxo Sancha, arquebisbe de Toledo, y tancantse ab ell en el despaig, celebran una conferencia, demanantli per Deu y sa mare, y comprometentse á pagar tot lo que siga, que procuri tenirli quiet al clero... que d' altra manera tot se 'n va á rodar, y ell llavoras no respón de res.

Després de aquesta entrevista es de creure que 'l clero, encare que pel que dirán arrufi 'l morro, continuarà deixantse lligar de salsitjas sagastinas.

La política está circumscriba á la designació de candidats. No fa altra cosa en Moret, que confeccionar la llista dels que han de sortir favorecuts ab l' investidura de pares de la patria.

Tant felissas se las promet el ministre de la Gobernació, que diu que aquesta vegada no será menester ni tan sols fer us de la violencia pera treure una abrumadora majoria.

Al mateix temps ja per endavant fa la part de las engrunas que se 'n han d' endur las oposicions. Tants els silvelistas, tants els de 'n Tetuán, tants els de 'n Romero, tants els de 'n Gamazo, tants els republicans, tants els carlins, tants els socialistas, y tants, en fi, 'ls de la Unió nacional.

A Rússia, ab motiu de l'excomunió llansada pel clero, sobre l'virtuós i admirable Tolstoi, s'ha desencadenat un moviment general de protesta, que ha trascendit al ordre públic, donant lloch a sangrentes escenes en poblacions tan importants com Moscou i Petersburg.

Els estudiants i els obrers han alsat el crit de «llibertat política», ansiosos de sacudir la tirania autocràtica, que fa de aquell immens país una excepció dintre d'Europa.

La mina està carregada, i no seria estrany que a la hora menos pensada estallés, produint en tota la Rússia una radical transformació.

PEP BULLANGA.

UNA MARTINGALA

«Sagasta ja creu haver resolt la qüestió clerical d'Espanya. A França i a Portugal expulsen als frares; en Sagasta s'esmera en conservarlos: no fa més que convertirlos en contribuents.»

«Produheixes, negocies, vens i compres? Donchs paga, y conta com a contribuent ab la protecció decidida del Estat.»

Una qüestió moral, una qüestió social, una qüestió política que afecta a lo més íntim de la vida de la nació, la converteix aquest gran escèptich en una simple qüestió de xavos.

«¡Abaix el clericalisme!» crida'l país. Y en Sagasta respon: «Deixeuvos de tonterias que si treyan als frares, els carlins podrien alsarse. Més val conservarlos y ferlos contribuir: la qüestió son quartos.»

«Ah, taruguista, taruguista! Mistificador de totes las ideas, de totes las aspiracions de aquest país víctima eterna de las tevas burlas y dels teus enganyis! ¿Quin dia'l poble t'afagarà pel tupé, y a forsa d'estiragassades te farà entrar en rahó ó te'l arrencarà de una vegada?»

La contribució imposada a las corporacions religioses que explotan algun negoci, será una nova mistificació, una excusa per tolerar la seva existencia y fer que continuhin els seus abusos. Ja veurém, si es que'ns ho deixan veure, quinas quotas se'ls exigiran.

Y encare que en apariència signan proporcionadas a las que satisfan els demés contribuents, sempre 'ls frares gosaran de privilegis intangibles, vedats als demés mortals que 's guanyan treballant la trista vida.

El frare tindrà la plena possessió del seu convent, exempt de contribució urbana, mentres l'industrial y'l comerciant haurán de pagarla per la finca en que s'estableixin. Primera ganga a favor del frare.

Quan el propietari, l'industrial ó'l comerciant moren, l'Estat intervé en la liquidació dels interessos que deixan, cobrantne un tant per cent per drets reals, que ve a mermar considerablement la fortuna dels seus successors. En cambi el frare pot morir; pero la comunitat de que forma part no mor may, y 'ls seus interessos no sufrenen cap de aqueixas mermas que a la volta de aqueixas defuncions acaban per arruinar a una familia. Segona ganga a favor del frare.

L'industrial y'l comerciant están subjectes a un sens fi de impostos y gravámens, cédulas, quintas, etcétra, etc., que 'ls frares no coneixen sino de oídas. Tercera ganga a favor del frare.

El comerciant, l'industrial, el professor regularment se casan, crean una familia, s'carregan de obligacions qu'encareixen necessàriament els seus serveys. El frare, en cambi, s'manté solter y viu en comunitat: fa una vida antinatural, diferent de las personas que procreant y treballant engrandeixen a las nacions. Quarta ganga a favor del frare.

L'home civil, ordinariament, treballa personalment; el frare no. Aquell emplea per produhir jornalers y assalariats, paga per senmanals cantitats més ó menos considerables: el frare no paga res. Regularment, per produhir, se val dels seus assilats, que s'contentan ab un plat de mala basofia y ab la promesa de la gloria del cel. ¿Cóm es possible que'l treball lliure, pugui sostenir ab ell la competència? Quinta ganga a favor del frare.

El frare per la bona y segura colocació dels seus productes, disposa de l'influencia que li dona'l seu caràcter religiós, el seu ascendent sobre un gran número de families timoratas. La seva assistència espiritual es un medi segur de augmentar els seus capitals: la trona li serveix de reclam, el confessoriu de kiosko. En aquest concepte y per la prosperitat dels seus negocis, sempre tindrà sobre'l treball lliure medis y elements extraordinaris y d'èxit seguríssim. Sexta ganga a favor del frare.

No terminariem may si'ns proposéssim apurar aquesta comparació.

De manera que baix l'aspecte merament econòmic, la qüestió de las ordres religioses, aixís se'ls exigeixi contribució com ha determinat en Sagasta per tot arreglo, pesarà sempre com una carga insuportable, sobre la massa dels ciutadans que treballan, produheixen y han de atendre a las necessitats inherents a la creació de la familia; de la familia considerada en tots los pobles civilisats, com la pedra angular del gran edifici social.

«Pero encare que als frares se'ls privés de l'exercici de tal ó qual industria mecànica, no'ls quedaria sempre la gran industria de l'explotació desaperada dels sentiments religiosos?»

Captadors d'herencias y donacions, seductors de noyas ricas que segrestan pera portarlas als convents junt ab els seus dots, enredadors de las families incautas que 'ls deixan intervenir en els seus

assumptos ¿quina contribució se'ls exigirà may per aquesta classe de negocis, que al mateix temps que 'ls més odiosos, son els més productius per ells?»

«Ah! Precisament en aquesta qualitat innata del frare y de la pudó de ficarse per tot arreu y de empudegarho tot, lo mateix la vida material que la vida del esperit, radica la part més danyina de l'existencia de las ordres religioses. Precisament la seva influencia funesta en la vida privada y en la vida pública es lo que ha armat avuy en contra d'ellas la má enérgica de la República francesa y de la monarquia de Portugal, més previsoras que la nostra desventurada Espanya.»

Els radicals de Fransa y 'ls conservadors portuguesos, y davant de aquests últims el rey Carlos en persona, están donant a sos païssos respectius la inmensa satisfacció de lliurarlos de aqueixa plaga vergonyosa, contra la qual clama'l poble ab justos motius, provehint a la seva salvació.

Sols l'ex-francmasó, l'ex-miliciano Sagasta permanece tranquil y seré, fent una martingala de las sevas en la tremenda qüestió, agitadora dels esperits, que no té, ni pot tenir altra solució admissible, que l'expulsió llisa y llana dels que al constituirse en comunitat están completament fora de las lleys del país.

«Será precís, donchs, que renasquin las energias del poble, que no cessi un punt l'agitació anticlerical, fins que 's fassa neteja de tot: dels frares y dels que sigan, qui sigan, encare s'atreixeixen a sostenirlos y ampararlos.»

P. K.

L' ESCORIALADA

O VENTATJAS DE L' EDUCACIÓ CLERICAL

«Pero anem al gra.»

Ja feya temps que 'ls bons Agustins explotaven als seus alumnos, en tots sentits: els feyan resar molt, confessar sovint, y entregarse a tota mena d'exercicis piadosos.—Penséu, ab el cel, fills meus, que'l cel es'l únich fi del home.

Y mentres ab el cel pensavan, cada dia a la taula 'ls servian pitjor: menos aliments, mes ordinari y mes mal condimentats. Res... que volian que 's possessin ben metafísichs. El menjar bé, sobre tot entre'l jovent briós, sol ser causa de tentació y de pecat.

De igual manera quan anavan a comprar una pilota.—Val deu rals—deya'l frare llech encarregat de la seva expendició.

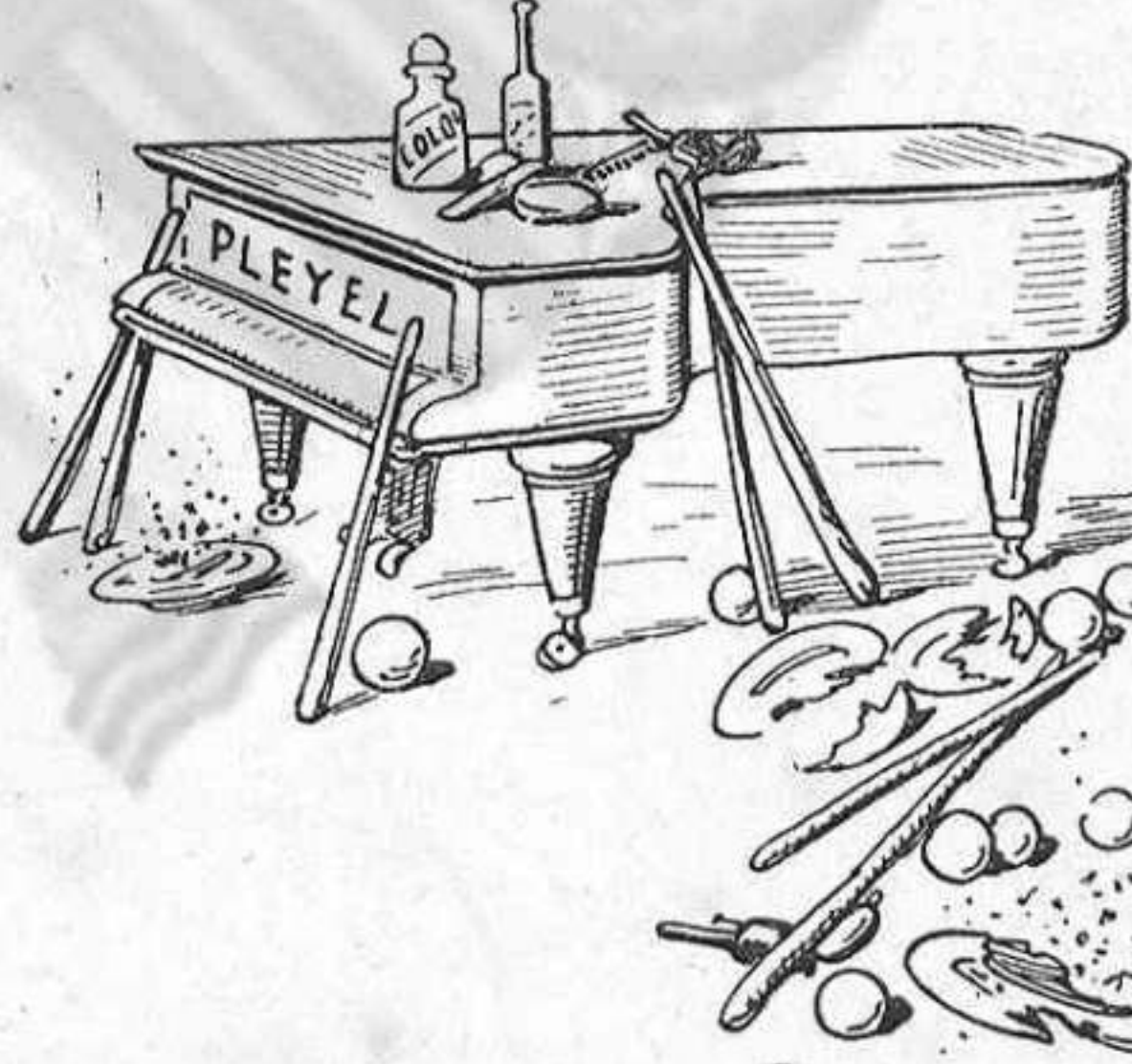
—Pero si a Madrid no fan pagar sis.

—Las pilotas de Madrid no son benehidas. També las pastillas de sabó valian doble que a las perfumerias madrilenyas: naturalment eran fetas ab pasta benehida.

En tot aixó s'acostava la festa de Sant Joseph, el Sant patró del rector del Escorial.—¿Qué li regalarem al Pare Joseph?—se preguntavan els bons alumnos.—Potser un rellotje d'or... potser un sant Cristo... —Deixeuvos de Sant Cristos y de tonterias... Be prou que n'hi ha en aquesta casa de Sant Cristos!

—exclamá'l vice-rector.—¿Voléu que 'us ho digui lo que li heu de regalar? ¡Un piano de qual!... Miréu, contant ab que vosaltres el pagariau, ja'l hem encarregat a la casa Pleyel de París, y está a punt de arribar... Val una friolera, cinch mil pessetas.

En aquest punt Satanás que sempre vigila quina n'fará, vá barrejar-se impalpablement entre aquella

colla de noys fins a las horas devots y sumissos, convertintlos en una cáfila de mals esperits.

—«Pleyel, no! Pleyel, no!» cridavan uns.

«Aqueixa manera de explotarnos, s'ha d'acabar» clamavan els altres.

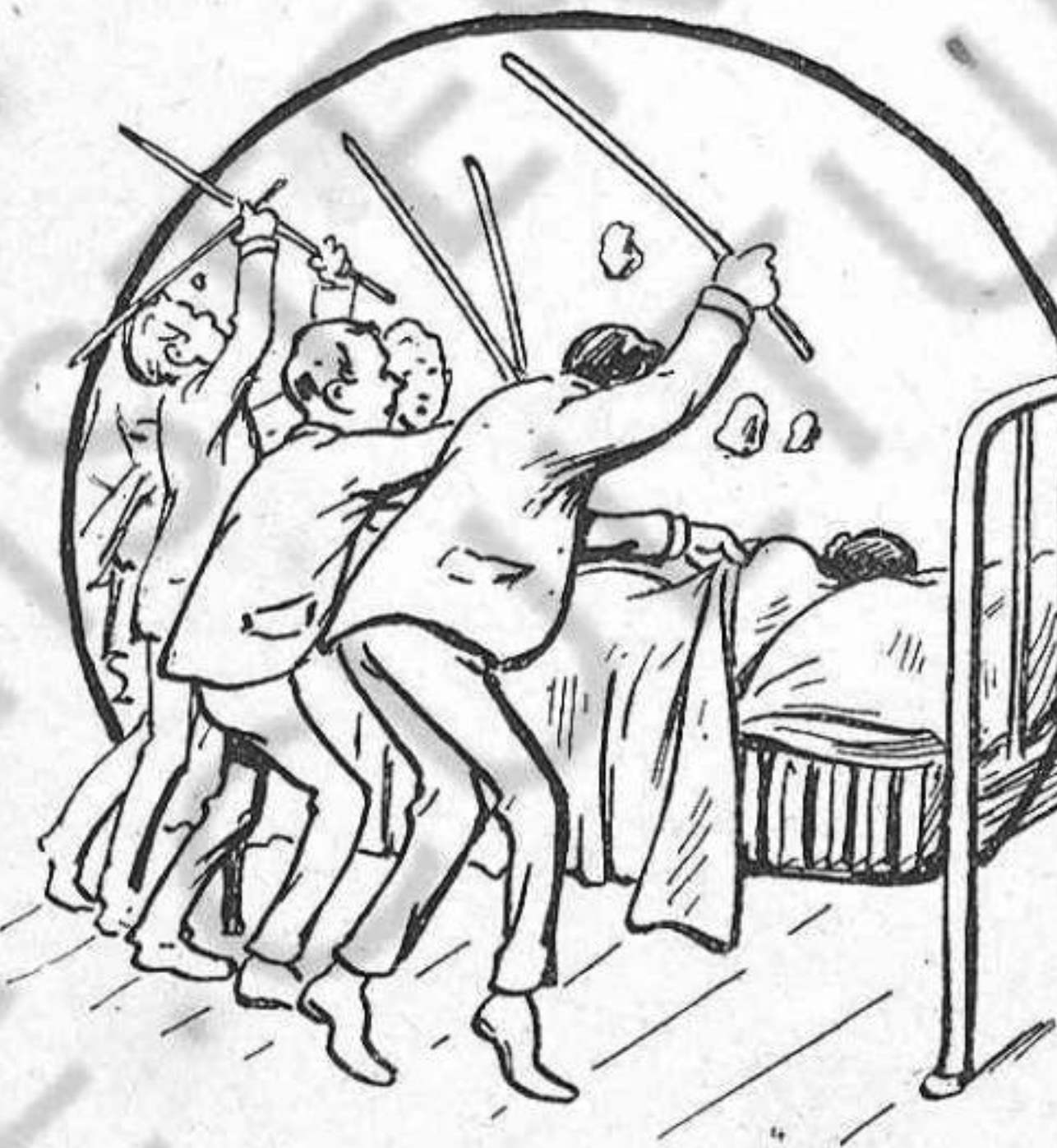
Y a un d'ells se li ocorregué donar el crit de: «¡Abaix els frares!»

«¡¡¡Abaix els frares!!!» respongueren tots.

Y armats els uns ab garrots, altres ab ganivets, altres ab revólvers promogueren la sarracina mes pintoresca que ha presenciat may cap convent de frares. Felip II, fundador del Escorial, deya desde'l seu sepulcre:—¿Pero qué es eso?

«¿Qué es eso?»—Casi res. Que 'ls bons alumnos dels pares Agustins, per espay de tres dias se sortiren de mare, de tia y de tota la familia. Que 'ls frares sigueren empaytats y acabaren per refugiarse en las sevas celdas ab las portas ben atrancadas per dintre. Que alguns reberen garrotadas que 'ls feren

veure las estrelletas del cel en mitj del dia. Com las reberen també per equivocació, alguns dels alumnos que dormían no se sab perque, en las celdas dels frares.

Aixó sí, els Agustins deyan ab cara compungida:—Paciencia: mes vá patir Deu per nosaltres.

«Pero per lo que poguéis ser cridaren a la guardia-civil.»

Nostre Senyor Jesucrist no vá cridarla a la guardia-civil, segurament perque llavors encare no n'hi havia.

Els alumnos que a la presencia dels tricorns fugiren a l'escampada, tornaren al Escorial, tant bon punt els civils hagueren abandonat l'edifici.

Llavors els venerables Agustins entraren en parlament ab ells.

—Aneu venint, de un a un—digueren—y arreglarem aquest assumpto.

Els alumnos de un a un hi anaren, aixó sí sense abandonar la tranca, el revólver ó'l ganivet, per lo que poguéis ser.

«¿D'hont ets tú?»—els preguntava'l frare.

—De tal punt.

—Donchs aquí tens tants ó quants duros: me'n firmas recibo y te'n vas a casa teva bitllo, bitllo.

El mateix sistema qu'emplea en Primo de Rivero per con-vencer als tagalos insurrectes. Ja's coneix que 'ls Agustins tenian casa a Manila.

Els alumnos del Escorial, ab las butxacas plenas de diners y'l cor plé d'entusiasme, sortiren en direcció de Madrid. «Ancha es Castilla!» Y tant ampliat

«Pero la bona educació religiosa prepondera sempre, y al trobarse en la Vila y Cort, amos y lliures de las sevas accions, en lo primer que pensaren fou en convertir a las pecadoras Magdalenas que pulu-

lan per aquella sentina de impietat y de vicis abominables. Casi tots ells buscaren la seva parella, y era de veure ab quina efusió s'entregaren a tota mena d'exercicis piadosos y practicas espirituales... Els mes deixaren en mans de aqueixas desventuradas, els diners que 'ls Pares Agustins els havian entregat perque se'n anessin a casa seva. Tot lo que portavan a las bossas ho buidaren ab una generositat que conngueu fonament a las extraviadas Magdalenas.

Y ara, si las piadosas y aristocráticas families dels alumnos, no están contentas de l'educació que 'ls donan els Agustins, ja poden buscar qui ho fassi millor, que difícilment ho trobaran.

P. DEL O.

PER MOSTRA, UN BOTÓ

don Práxedes podrán trovarli tots els defectes que vulguin, pero se li ha de reconeixer una virtut: la de la franquesa. A franch no hi ha qui'l guanyi.

Si vol fer trampas en las elecciones, las fa assentat a dalt de l'urna; si vol trepitjar la llei, la trepitja al mitj del carrer; si vol riure's del país, se'n riu a las sevas barbas; si vol donar a entendre que tot aixó de combatre al clericalisme es una broma... ara veurán de quin modo ho arregla.

Un d'aquests darrers dias publicava la Gaceta un Real decret nomenant president del Consell d'Instrucció pública al Excelentíssim Senyor don Joaquim López Puigcerver.

«Per qué'l home del tupé va anar a triar precisament a aquest senyor, ab preferència a qualsevol altre?»

Per lo que hi dit, perque en Sagasta avans que tot es un polítich franch, y li repugna gastar embuts y xeringas.

«¿No desitja la nació—deu haver pensat ell—saber a qué atenirse respecte als meus propósitos sobre'l problema religiós? Pues aquí té una resposta que li donarà bastanta llum: en Puigcerver queda nomenat president del Consell de Instrucció pública.»

«El veu el lector el magnífich botó de mostra que ab aquest nomenament ens ha donat don Práxedes? ¿No? Ara'l veurá desseguida.»

El conflicte actual, miris com se vulgui l'assumpto, arrenca d'aquell fatal moment en que, passant per sobre las lleys y per sobre de tot, se doná al clero intervenció directa y efectiva en la ensenyansa.

No'n tenia prou la teocracia ab explicar y propagar las sevas ensopidoras doctrinas desde la trona ó desde'l confessoriu: necessitava apoderarse de la joventut que freqüenta las escuelas oficials, y ho lográ cumplimentant el dia en que un ministre liberal, perque 'ls conservadors no s'havian atrevit a ferho, establí en tots los Instituts d'Espanya la cátedra de Religió.

Aquest es el punt de partida, la consagració de la preponderancia clerical en la ensenyansa, que tantas perturbacions ha portat després y tan vergonyosas planas ha escrit en la nostra historia.

En plena dominació liberal, un ministre que de liberal blasonava, publicá a últims de janer del any 1895 un Real decret introduhint la ensenyansa de Religió en els nostres Instituts.

Y ¿saben qui era aquest ministre, aquest extrany liberal que ab tan singular frescura s'posava al costat de la teocracia y del oscurantisme?»

El senyor López Puigcerver, el mateix Puigcerver a qui avuy don Práxedes coloca ab tota solemnitat en la presidencia del Consell d'Instrucció pública.

L'avis no pot ser mes clar.

«¿Qué vol el país?—vé a dirnos en Sagasta:—¿Que se'l lliuri de la grapa clerical? ¿Que la ensenyansa que 's dongui a la joventut sigui racional y verdaderament científica? Donchs ara li dirán de Puigcerver.»

Y sucant la ploma, va y confia la Instrucció pública al mateix fulano que un dia entregá la Instrucció pública al clero!

Si aixó no es procedir ab franquesa, ni may.

Don Práxedes no vol que visquem en el dupte de si farà ó no farà.

El botó que acaba de proporcionarnos es eloqüentíssim.

«¡No farà res, res, res!»

FANTÁSTICH

BROMPTE las Cortes serán disoltas, pera convocarme unas de novas. ¡Magnífica ocasió porque España entera sortís del seu ensoportament!

Per violents que siguin els medis que l' govern emplehi ab l' afany de crearse una majoría, la nació podria contrarrestarlos, donant una proba de salvadora energia. Si l' poble volgués no hi valdrien llistas falsificadas, ni electors de camama, ni jochs de mans, ni tupinadas, ni amenassas, ni coacció, ni confeccions d' actas fraudulentas... ¡Si l' poble volgués triunfaria!

Tres anys fá ben aprop del gran desastre que tothom lamenta, que tothom ansia vindicar, sense atinar ab el camí que ha de seguirse per lograrho.

¡El camí aqueix es ben fressat, ben expedít!

S' ha ensajat la resistencia al pago dels tributs, s' ha tractat de tirar-se al carrer pera fer sentir la veu del poble: tot ha sigut inútil. A las manifestacions populars s' ha contestat ab la forsa bruta.

Queda per probar una acció electoral decidida y energética. Una acció que siga com una onada inflada ab el disgust, ab l' irritació de la inmensa majoría dels espanyols, que s' formi en un instant y que tot ho arrasi.

L' exercici del sufragi universal es l' arma mes eficaz dels poble que aspiran á ser lliures.

No ho olvidém... ¡y sigúem homes una vegada á la vida.

Una escena ocorreguda á la estació de Port Bou. Se detingué l' tren que anava á Fransa, y l' tristement célebre tinent Portas, com de costum, se passejava, engallardit, amunt y avall per l' andén de la estació.

Tot de sopte aparegué per la finestreta de un wagó, D. Ramón Ferrer, ex-secretari que sigué del ilustre Ruiz Zorrilla: anavan ab ell dos noys, fills de una de las víctimas torturadas inquisitorialment á Montjuich.

—Miróulo 'ls digué 'l Sr. Ferrer—aquell va donar tortura al vostre pare: recordélu per quan siguéu grans.

Sentir aixó l' esbirro Portas y amenassar al senyor Ferrer sigué tot hui; pero 'l Sr. Ferrer el deixá paralisat clavantli una escupinada á la cara. El tren, als pochs instants va arrancar, llansant un estrident xiulet.

Y ara pregunto jo: ¿Perqué li té 'l govern a n' en Portas á Port Bou? ¿Vol que 'l país se recordi de la qüestió de Montjuich, una de las moltas que han quedat sense saldar?

Paraulas proféticas de 'n Castelar qu' exhuma *El Liberal* de Madrid, ab motiu dels successos de *El Escorial*:

«Caminéu á un retrocés teocrátich. Al davant de la ensenyansa sols veig entroncada en l' históric monastir una escola mare de totes las escuelas reaccionarias. Y jo pregunto: ¿á quina societat laica de carácter científich se li hauria entregat un edifici tant de tots els espanyols com es l' Escorial, amortísat ja en mans eclesiásticas?»

Afortunadament, acaba de veures ben clar, que 'ls frares á copia d' excursions y ab l' etern afany d' explotar als alumnos que cauhen en las sevas mans, se crean en ells els pitjors enemics.

Passa aixó lo que ab la pilota y la paret: quant mes fort topa aquella en l' última, mes s' en allunya al rebotar.

Fins á Bruselas s' han deixat sentir els bons efectos del drama *Electra*. Al sortir d' una conferencia sobre l' obra de 'n Galdós donada per un ilustre professor, una multitud entusiasta recorregué 'ls principals carrers, al crit de ¡Abaix el clericalisme!

Els frares no tenen patria. Tampoch ne té l' gèni dels escriptors qu' esgrimeixen pera combatre 'ls l' acerada ploma.

En aquest concepte estém tants á tants, y la victoria ha de ser necessariamente de la llibertat y del progrés.

No m' acaba d' entusiasmar la circular del ministre d' Instrucció pública, trayent el carácter de obligatori á l' ensenyansa de la Doctrina cristiana que s' dona en alguns establiments oficials.

Y es que no n' hi ha prou ab aixó: lo mes just, lo mes equitatiu, lo mes liberal sería excloure-la totalment.

Que s' ensenyi la Doctrina cristiana á las iglesias, que aquestas son el seu lloch: als Instituts y Universitats no s' hi deu ensenyar mes que las lletras y las ciencias.

¡Cuydado que 'l comte de Romanones qu' es qui ha dictat la disposició passa per ser un dels elements mes radicals del nou ministeri!

Y ab tot no s' atreueix á pendre midas radicals, ni tant sols per donar, com deya en Sagasta, á Deu lo qu' es de Deu y al Cèssar lo qu' es del Cèssar.

¡Si tindran trabada la conciencia y la voluntat els ministros de la monarquia!

Del *Avi Brusí*: «Es decir, que antes se criticaba á los religiosos por holgazanes y ahora se les critica por trabajadores.»

No, senyor: per ganduls se 'ls ha criticat sempre... y ara per ganduls que s' aprofitan del treball dels altres.

S' ha disposat que s' disminuixi l' número de plassas de alumnos de las Academias militares.

Tot, menos tancar las Academias, qu' es lo que deuria ferse.

Perque, atés lo molt que costa l' seu sosteniment, y sent tan limitat el número de alumnos que s' hi admet, molt bé podrà donarse l' cas de que lo que s' gastí per cada alumno aspirant á subnient, li vinga

á costar al Estat lo que li costa un sou de capitá general.

CARZAS DE FORA

ULLÁ, 22 de mars

Mossen Quimet (a) Xicairre no sé en que parará, puig l' altre dia, á mitja missa, com si una aranya l' hagués picat, se gira de cara al públich, y 's posa á parlar, en termes que no son per reproduhirs en lletras de motllo de una enamorada que li havian fet ab una substancia que no té res de aromática, afegint que allá la deixaria estar sense netejarla fins al mitj dia. Después de aixó 's disposá á continuar la feyna interrompuda, y com si l' aranya tornés á picarlo, 's girá de nou, y digué:—Encare os ne tinc de dir un' altra y mes d' una. Ja he sabut que ahir va venir LA CAMPANA ab una carta sobre 'l Xicairre: ja me n' hi enterat y vaig á llegirla ara mateix, que m' agrada molt.— Aixís ho feu, emprentilas desseguida contra 'ls joves que junt ab La Marsellesa li cantan unas coplas dedicadas á n' en Quimet y á la Carneta (a) Carbassa gabatxa, y contra las autoritats, afegint que á la gent de Ullá per cinch cèntims se 'ls vendria á tots.— Dit aixó acabá la missa, en tal estat de ánimo, qu' es mes que probable que 'l vi de las canadelas li faria mal.

LLANSA, 21 de mars

Diumenje passat vá celebrarse una notable vellido en el Centre federal fent us de la paraula alguns aficionados y valents joves de aquest poble, sent molt aplaudits especialment al combatre 'l clericalisme y 'ls grans perjudicis que 'ls frares y jesuítas ocasionan al poble espanyol. El local estava sumament concorregut, veientse entre 'ls assistents algunas donas. La vellido demostrá 'l camí que fan en aquesta població las ideas republicanas.

TARRAGONA, 23 de mars

El místich rabadá que predica 'ls sermons de Quaresma á la catedral va desfermarse contra las noyas que assisteixen al ball y principalment contra las que van al Ateneo, afegint qu' en dita societat se cometen moltas baixesas, com la de representar certas produccions qu' en el Principal son retraxadas, lo qual no té res d' extrany, per dependir aquest teatro del Hospital y estar aquest establiment regit per una Junta de beatos y tarufos. La tirria de aquell ensoñat contra 'l Ateneo s' explica sabent qu' es l' Ateneo un centre de instrucció y de cultura, freqüentant las diverses classes que s' hi donan mes de 600 alumnos, y res treu tant de tino á la gent negra com que 'l poble s' ilustri, posante en condicions d' emanciparse dels explotadors del clericalisme.

LA BISBAL, 25 de mars

En el vehí poble de Fonteta hi havia un capellaret enamorat perdudament de la filla de un rich propietari, y tant degueren creixer els seus amors, qu' en opinió de la gent, creixia al mateix temps un' altra cosa, fins que al Tenorio negre, quan tothom hi deya la seva, van trasladarlo, senyal segura de que devia haverhi gat amagat. Lo mes extrany es que 'l propietari que passa per ser una fiera, no haja romput els morros al enamorat, sent aixís que una vegada que una pobra noya va culir un sach de fulla de suro, va ferla bastonejar brutalment, igual que á un pobre vehí del poble que cullia aglans en un dels seus boscos que 'l va deixar fet una llástima á garrotadas, sent per aquests y altres motius el terror de Ponteta. ¿Cóm s' explica ara la seva tranquilitat? ¿S' estimará mes un agló que un' altra cosa que per tototem val mes que una hisenda?

PALMAS Y RAMS

A tots els temples han barrat las portas y els pilots de petits llensan forts clam, s' empenyan y atropellan delirosos d' esse 'ls primers d' entrar al lloch sagrat.

Y ab la febrada de l' impaciencia xisclan y cridan sens may parar mentres ab furia truncan las portas á cops de palma ó á cops de ram cantant tots á la una el crit de sos afanys:

¡Obriu, obriu, obriu!

¡Obriu, que volém entrar!

Al temple de las arts y de las lletras un munt de jovenalla d' ulls brillants mou un terrestall de mil dimonis atropellant ab rabia per passar.

Pinzells, batutas, cisells y ploma son armas fermas en bonas mans; la jovenalla que la maneja ab ellas truca al temple sagrat en tant que febrós llensa de sos neguits el clam:

¡Obriu, obriu, obriu!

¡Obriu que volém entrar!

Al soberch temple de l' ambició boja hi ha el pilot dels acéfals y els malvats que llensan la vergonya y la conciencia per ser lleugers á l' hora del entrar.

Tot ho ambicionan honors, riquesas, plahers golfres, goigs sensuales. Poch els importa que per lograrho vessin rieras de plors y sanch.

Com dintre d' aquell temple aixó y mes han de da'ls cridan ¡Obriu, obriu, obriu que volém entrar!

El temple de la vida te en sas portas una gentada inmensa d' afamats, que aixeca els nervuts brassos de punys closos y llansa un rugit ronch y amenassant.

Son els lotas, els que treballan els que sofreixen, els explotats, que ab rabia lluyan per entrar al temple y de la vida fruita sa part.

Si prompte entrar no 'ls deixan el temple abrusarán al crit de ¡Obriu, obriu, obriu que volém entrar!

Delfi Rosella

PLAT RUS

L' czar de Russia, l' carinyós aliat de la República francesa, té por.

Podria dirseli, lògicament pensant, que quan té por, senyal que n' ha fet alguna; pero no li digué, contentemnos ab sapiguer que té por; una por cervical que no l' abandona un moment.

de conferencias als treballadors. Las conferencias deuria versar exclusivament sobre cosas del ofici, ensenyantlos la teoria de lo que avuy saben sols per la práctica y demostrantlos tècnicament lo qu' avuy fan per rutina y comprentho de una manera molt imperfecta.

Es possible que al principi alguns obrers se riurían de que tan grans encare 'ls fessin anar á estudi; podria ser que altres s' arronsessin d' espatllas crevent que ja n' saben prou del ofici; y fins potser alguns se queixarian de que per anar á sentir sermons se 'ls privés d' una hora de taberna. Pero las cosas volen constancia, fé y bona voluntat, y á la llarga compendrian els obrers la ventajá d' ésser intel·ligents y instruhits, com comprén el malalt al veures curat, el bé que li feya el metje á qui malehia quan feya corre la llanseta.

Protegit, ademés, convenientment á quantas institucions se dediquessin á la instrucció de la classe treballadora, veurían els amos com en poch temps cambiava la manera d' ésser de nostre classe obrera que á sas actuals condicions d' honradés y laboriositat hi uniria una cultivada intel·ligencia y una sólida instrucció que 'l farían hábil operari y perfecte ciutadá.

Y mentrestant es precis fer que 's guanyin la vida. Precisament els dos oficis que avuy están parats á Igualada son quins permeten mes pagar bé als treballadors sense perjudici del capital. Els paletas y manobras cobran de qui fá fer la feyna y per consegüent els seus patrons no han de treures de la butxaca el ral que pugan donarlos de mes. En quant als fabricants de curts, com no han de témer competencias extrangeras, apujant la sola en proporció á la puja dels jornals están en paus. Y no val á dir qu' aixó no es possible perque quan puja el preu del cuiró bé l' pagan sense regatejar.

L' amo blanquer necessita tres cosas pera sa industria: cuiros, materials y má d' obra. Si las dugas primeras son susceptibles de puja ¿perqué no ha de serho la tercera? Que s' associhin com els treballadors y que procurin que quan puji la má d' obra puji per tot Espanya del mateix modo que quan s' apujan els cuiros per un s' apujan per tots.

Si els amos tenen interés pera sos treballadors, y deuen tenirhi perque son els colaboradores de sas empresas industrials, poden tenir la seguretat de que la qüestió social qu' avuy se presenta tan frés-tega, pendrá un carácter no solzament menos agres-siu sino fins beneficiós á la causa del verdader equilibri de tots els interesses socials base del benestar universal.

Menos egoisme, menos orgull, mes germanor y mes cuydado en el cultiu del cervell y del cor es lo que deuen tenir els amos si volen fer fácil la solució del problema social, evitant els perills que pot produhir si vol resoldres á las malas.

Y prou dels amos. En nostre próxim article estudiarem las deficiencias que notém en l' actual organització dels obrers d' Igualada y procurarem indicar els camins que creyém millors pera que logrin el benester y la pau que nostre verdader interés per ells els desitja.

PALMAS Y RAMS

A tots els temples han barrat las portas y els pilots de petits llensan forts clam, s' empenyan y atropellan delirosos d' esse 'ls primers d' entrar al lloch sagrat.

Y ab la febrada de l' impaciencia xisclan y cridan sens may parar mentres ab furia truncan las portas á cops de palma ó á cops de ram cantant tots á la una el crit de sos afanys:

¡Obriu, obriu, obriu!

¡Obriu, que volém entrar!

Al temple de las arts y de las lletras un munt de jovenalla d' ulls brillants mou un terrestall de mil dimonis atropellant ab rabia per passar.

Pinzells, batutas, cisells y ploma son armas fermas en bonas mans; la jovenalla que la maneja ab ellas truca al temple sagrat en tant que febrós llensa de sos neguits el clam:

¡Obriu, obriu, obriu!

¡Obriu que volém entrar!

Al soberch temple de l' ambició boja hi ha el pilot dels acéfals y els malvats que llensan la vergonya y la conciencia per ser lleugers á l' hora del entrar.

Tot ho ambicionan honors, riquesas, plahers golfres, goigs sensuales. Poch els importa que per lograrho vessin rieras de plors y sanch.

Com dintre d' aquell temple aixó y mes han de da'ls cridan ¡Obriu, obriu, obriu que volém entrar!

El temple de la vida te en sas portas una gentada inmensa d' afamats, que aixeca els nervuts brassos de punys closos y llansa un rugit ronch y amenassant.

Son els lotas, els que treballan els que sofreixen, els explotats, que ab rabia lluyan per entrar al temple y de la vida fruita sa part.

Si prompte entrar no 'ls deixan el temple abrusarán al crit de ¡Obriu, obriu, obriu que volém entrar!

Delfi Rosella

PLAT RUS

L' czar de Russia, l' carinyós aliat de la República francesa, té por.

Podria dirseli, lògicament pensant, que quan té por, senyal que n' ha fet alguna; pero no li digué, contentemnos ab sapiguer que té por; una por cervical que no l' abandona un moment.

LA CARICATURA AL EXTRANJER

—¿Qué has fet, burrango?
—¡Ay, mamá! Hi obert l' aixeta y ara no la puch tancar.

El seu palau, mes que un allotjament sumptuós, es una fortaleza.

—¿De qué son aquestas parets?—pregunta.
—De pedra.
—No n' hi ha prou: forrémelas de ferro.
—¿Té tanta por!
—¿Quants panys hi ha en aquestas portas?
—Deu.

—Son pochs: poseunhi vint.
—¿La séva por necessita molts, molts panys!
—¿Quants centinellas hi tinc en el meu alcássar?
—Cent.

—¿Mes, més! Coloquenhi mil.
—¿Deixeuos d' aquella por tan horrenada!
Els obrers, agitats per corrents extranyas, cridan.
—¿Cridan?... ¡Quina por! Porteuolos á la Siberia.
Els estudiants, moguts no se sab per quin ressort, s' alborotan.

—¡A la Siberia com els obrers! ¡Quina por!
L' ayre amenassa, la terra tremola, las pedras semblan volguerse aixecar...
—¿No hi hauria manera de portar á la Siberia las pedras, la terra, l' ayre?...
—Dominat per la por, el czar desconfia de tot y de tothom.

¿Menjar? Podria haver envenenat els aliments.
¿Beure? ¿Y si lo envenenat es la beguda?
¿Assentarse? ¿Per qué á sota del silló no pot haverhi una máquina infernal?
¿Traballar? ¿Per qué la máquina no ha de ser sota la taula?

A casa no gosa quedars'hi... ¡Es tan fácil volar un edificil...
Al carrer no s' atreueix á sortirhi. ¡Qui surt, ténint tanta por!...

Quan se fica al llit, examina un á un els matalassos, els coixíns, els mobles de l' arcaoba.
Mentres dorm, vint soldats el rodejan, apuntantse el fusell els uns als altres, per si algun d' ells projectés una traició.

A al llevarse al dematí, corra á posarse al davant del mirall y 's mira detingudament, tot preguntant-se en veu baixa:
—¿Ja soch jo mateix?
—Ha de ser una deliciosa viure d' aquest modo, total per vinticinch milions de duros l' any!

A. MARCH

¡NO HI HA CUYDADO!

COMEDIA EN UN ACTE, ESCRITA EN CLERICAL DEL QUE ARA ES MODA.
L' acció en un convent qualsevol, d' aquests que s' dedican á la industria. PERSONATGES: L' Abat, un Frare, un Recaudador de contribucions.

ESCENA PRIMERA
L' ABAT Y L' FRARE

FRARE (entrant al despaig del Abat ab un saquet sota 'l bras.)
¿Está per mí, pare Abat?
ABAT. Segons per qué. ¿De qué 's tracta?
FRARE. Com avuy es fi de mes, li portava las ganancias de la venda.

ABAT (ab alegría.) Molt bé, noy: sent per cosas tan sagradas, sempre m' trobarás á punt. ¿Cóm ha anat aixó?
FRARE. Per ara crech que no 'ns podém queixar. Ab tot y la guerra bárbara que 'ns fan els botiguero, la gent honesta y sensata més s' estima comprá aquí qu' en qualsevol altra banda.

ABAT. Ben fet. Vesme detallant d' una manera ben clara els beneficis de tot.
FRARE (consultant las notas d' una llibreta.) La venda de xocolata ha dat cinquanta dures.

ABAT. ¿No més? ¿Potsé hi poseu massa cacau!
FRARE. ¡Ay Sant Pau gloriós! Pregúntiu als llechs que l' pastan. No més s' hi tira pá séch, una miqüeta de mangre y un pessich de sucre roig.

ABAT. Está bé: ab aixó ja basta. Benehit com el doném, no pot ser mal xocolata. Vés dihent.
FRARE. Segón capital, venda del Licor dels Angels: cent trenta duros cabals.

ABAT. (rihent.) Y aixó crech qu' es tot ganancia. Casí casi.
FRARE. ¿De qué 'l feu?
FRARE. Res, quatre herbas... y molta aygua.

ABAT. ¿Pero, per donarli cos, no hi poseu un xich de canya?
FRARE. Sí, senyor: canya... d' escombria (rihent com un benaventurat.) ¡Deu sé una beguda magra!
FRARE. Ja veurá, si no fa bé,

La guerra del Transvaal y 'ls partes del generalíssim inglés

«Acabo de donar als boers la tunda H.»

«Acabo de reventarlos per la part del Nort.»

«Acabo d'estomacarlos per la part del Sur.»

Y aixís, de victòria en victòria, va continuant l'intrèpit Kitchener sa gloriosa campanya.

á lo menos no emborratxa.
 ABAT. Segueix.
 FRARE. Els polvos dentífrichs de Santa Polònia...
 (Se sent un copet á la porta de la celda.)
 ABAT. ¡Calla!
 (Després d'haver amagat el saquet.)
 ¿Qui es que truca?

ESCENA II

DITS y RECAUDADOR DE CONTRIBUCIONS

RECAUDADOR (entrant.) Un servidor.
 ABAT. ¿Qué vol?
 RECAUD. Que 'm fassi la gracia de pagarme aquest recibo.
 (Allargantli una papeleta.)
 (Legintla ab molt sobresalt.)
 ¿Setanta pesetas! ¡Y ara!
 ¿De qué?
 RECAUD. De contribució.
 El govern la balla magra, y vol que pagui tot bitxo, siguin homes, siguin frares, siguin donas, siguin monjas.
 ABAT. ¿Pero no veu que nosaltres no fem res que valgui res?
 RECAUD. ¿No? Pues ¿y 'l seu xocolata?
 ¿Y 'l seu licor? ¿Y 'ls seus polvos?
 ABAT. ¡Válgans Santa Reparada!
 ¿Si sabía 'ls beneficis que 'ns dona tot aquest tráfec!
 Cabalment quan vosté ha entrat ho estavam contant, enlayre, y, creguim, casi hi perdém.
 RECAUD. Aném, no sigui tan rata.
 Aixó que diu no es vritat.
 ABAT. ¡Li juro!
 RECAUD. ¿Es dir que no paga?
 ABAT. ¡Si no podém! Son industrias magríssimas.
 RECAUD. Pues desde ara, ja que ho agafan aixís, quedan privats d'exploatarlas. Molt bé diu. Dintre d'un quart tindrem las eynas desadas.
 RECAUD. Pensi que 'ls vigilarém.
 ABAT. Com vulgui.
 RECAUD. Abur. (Se'n va.)
 ABAT. Bonas tardes.

ESCENA ÚLTIMA

L' ABAT y 'l FRARE

FRARE. (Verdaderament consternat.)
 ¿Qué ha fet, pare Abat?
 ABAT. (ab molta flemma.) Seguir fidelment la nostra táctica. Un frare no ha d'afuixar la mosca may imay!
 FRARE. ¡Pero ara no podrém despatxar res!
 ABAT. ¡Bé! Será una temporada.
 La qüestió es aguantá 'l cop, fé 'l pobre... y, ab tota calma, ja trobarém la manera de torná á enjagar la fábrica.
 FRARE. Sí, y entre tant ¿qué farém?
 Mentres duri aquesta rauxa, sense 'l negoci dels polvos, el licor y 'l xocolata.
 ¿de qué viurém, pare Abat?
 ABAT. (vivent.) ¿De qué? ¡Tros de pastanaga!
 ¿Que no 'ns queda per ventura el negoci de la llana?

C. GUMÁ

REPICHS

E una correspondencia enviada desde París per en Coll y Rataflutis:

«L'infanta Eularia ha arribat disposada á intentar divorci ab el seu marit, l'infant D. Antoni, fill del Duch de Montpensier.— El dissapte passat el Cónsul d'Espanya 's presentá al palau de la reina Isabel, que 'l té á la Avinguda Kleber, y allí, obehint á un exhorto del jutge de Madrit, vá constituhir á la Reyna en depositaria de sa filla.

«Sembla que l'Infanta, apurada pels escándols del seu marit, entaula el divorci pera ferse donar la guarda dels infants y lo que li pertoca de renda.— Asseguran que D. Antoni 's oposará á que la séva esposa visqui á París.

«A D.ª Eularia se la troba tots els matins patinant al Palais de Glace, quan no fá prou fret per ferho al Círcul del Bois de Boulogne.—A D. Antoni no li agrada que vagi á semblants llochs, perque la major part dels días s'hi troban joves que l'afalagan ab eumpliments y obsequis.

«De com acabarà la cosa no se'n pot dir res. Lo que 's pot assegurar es que constituhirá un escándol parisench, dels que ja estém tan acostumats á sentir parlar, tractantse de familias regnantes.»

¿Comentaris nostres? Cap.
 N'hi ha prou ab un ¡Olé!... y ab un bon— ¡Venga de ahí!...

A Gracia hi ha un círcul monárquich, en qual secretaria 's hi veu el següent aparato:

Al mitj un retrato de D. Alfonso XIII vestit de capitá general, y á un costat el retrato de 'n Comas y Masferrer, y al altre costat el retrato de 'n Pantorrilles.

Aixís, governi, qui governi, no s'han de canviar per res las imatjes de aquell altar, dedicat á la monarquia ampar del caciquisme, y al caciquisme puntal de la monarquia.

Y ara que diguin que 'ls monárquichs gracienschs no tenen gracia!

Ningú mes tranquil que 'l Duch de Veragua, y la proba es que ha comprat un canó que ha de servir perque la Marina aprengui y 's practiqui.

Sempre havia cregut que aquest criador de toros faria cosas espatarrants, per lo intencionadas.

Ara veig que pensava bé... Ja la Marina té un canó: ja pot anar tirant.

¡Adiós! En Montero Ríos está fent el bót. ¡Be n'hi fan d'ofertiments!... La presidencia tal, la presidencia qual... Tot inútil: ni menos se 'ls escucha.

La seva actitud es avuy la de las criaturas rapatanias que cada vegada que 'ls hi acostan la cullera á la boca, giran la cara.

En Sagasta está molt alarmat: perque quan las criaturas fan aquestas rarasas, es senyal que no están bonas.

Per lo tant ja sab lo que li toca: agafar al ilustre canonista, portarlo al bressolet y gronxarlo sense parar. Ab aixó sols ja té feyna apariada fins á la próxima reunió de las Corts.

L'any 1900 ha sigut molt productiu per la titula da Santa Sede.

¿Saben quants diners han deixat al Vaticá els pelegrins que durant l'any van anar á veure á Lleó XIII?

¡Xeixanta milions de franchs!

La fé es cega, no hi ha dupte:
 la fé es cega y ja no hi papa:
 la fé porta 'ls ulls tapats
 ab una vena de... llana.

Decididament s'ha determinat que 'l Pelayo vagi á Tolón, á pendre part en la manifestació naval que ha d'efectuarse en honor del president de la República francesa.

Está molt bé: que hi vagi. Pero per evitar qualsevol accident desgraciad, bó será tenir en compte 'l consell de un periódic alemany, que deya:

—Que li envihin desmontat, á pessas y pel ferrocarril.

Una de las primeras ordres religiosas expulsadas de Portugal ha sigut la dels Salesianos.

—Vels aquí un nom predestinat—deya un aficinat á la combinació de sílabas.—Comensa ab sale que vol dir suet.

—Just—afegí un que 'l escoltava—y acaban ab amos, que vol dir girat'hi d'espatillas.

¿May dirían qu' es lo que 'm sembla la confabulació romerista republicana tramada á Madrit?

Aquell requisit culinari del célebre quento: «Un plat de badella sense badella.»

O expressat de una manera encare més gráfica: «Un bunyol de cervell sense cervell.»

SOLUCIONES

A L' INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1.ª XARADA.—Lli-be-val.
 2.ª TRENCA-CLOSCAS.—A ca'l notari ó uns capitols maritronomials desfets.

3.ª CONVERSA.—Carme.

4.ª ROMBO.—

C O P
 C A S A T
 R O S A L L I A
 P A L L A
 T I A
 A

5.ª GEROLÍFICH.—A fora la reacció.

Han endevinat totes ó part de las solucions del número passat els caballers: Noy de las mostras y J. Bertrán.

Caballers: Antonio Juan, J. Montabiz, Frapanspisca Vapalls, F. Elías Setmesó, Un espardenyot, Joan Marzo, Un salta tauells, V. Tatjé, Un ceballot, Francisco

Tres, J. Bertrán, Un noy tendre, Felip Barata, Torné de Fusté: Si publicéssim lo que 'ns envían aquesta setmana, la entrant, pels lectors, sería efectivament la setmana de passió... de són.

Caballers: Un anacrónich d'Alquayre, Carlos Soler, Noy de las mostras, P. Grau, C. M. F.: El ram de llores es per vostés; poden anarlo á benehir que demá es la diada.

Caballer: Vermout ab llinosa: La íntima es de las primitivas, els cantars son antídiluvians y 'l logogrifo no té época pero no serveix.—L. Ferris: D' aixó qu' envía 'n diu un treball? Diguin un accident.—B. M. y B.: El sonet es molt forsat, apesar de que no ho sembla.—Lluís seta del Castell: Pot passar á recullir l'original, ja que segons notícias, avuy per avuy no li convé.—Francisco Garriga: Y ¡pami! vaig quedat adormit; y em posá á somiar y hay Riteta!... ¡Agafeulo!—E. Vilaret: Veurem, senyor Vilaret, d'aprofitá 'l seu sonet.—J. Montabiz: Vosté comensa á medir bé, y aprofitaríam algo si cuydés més l'ortografia; d'altre modo es impossible.—Baltasar Farcosa: Es tan magrel!—José Subirachs: Gracias per l'avís; aixó passa sovint.—Un que no es fret: Pero que ha de ser molt brut á jutjar per lo qu' envía.—Chavo de Reus: A vosté no cal donarli esperansas; el qu' ha nascut per xavo...—Pepeta Vila Bony: En contestació á la seva consulta el Caixa del Sabi 'ns diu que li recordém aquestes tres refrans: No hi ha regla sense excepció; Un clavo saca otro clavo; y Allá hont n'hi menja un n'hi menjan dos. Ab aixó que se serveixi passar per la clínica.—Sistellé: No té ni mica de solta.—Un susceptible: Las solucions han de ser en catalá ó sino no van.—J. y F. Bonaplata: La poesia A un tenorio es senzillament una porquería; la xarada bona, gracias.—J. Moret de gracia: Els epigramas no son massa ben ensopegats; y la xarada tampoch.—A. C.: ¿Un sonet? ¿Hont es? No 'l veig...—C. Morera y Font: ¡ah Primavera aymanad! Ab quin desitj t'esperavim! Per dedicarli assonancias com aquesta? Pobra xicot!—R. P. Serra: Per estar bé n'hi falta un bon tros. Alló del canyet, per exemple ¿qué vol dir?...—S. B.: Totas dugas van bé, y gracias. Si han de ser aixís cuydades envihin 'l sovint.—Vi-car y dolent: No pot insertarse. Aixó de La Uey del ganivet... es molt tendencios; y es una imprudencia jugar ab ganivets.—J. Alamaliv: El sonet estaria conforme cambiant l'últim terçet; y l'altre poesia acaba en un estribot d'aquells que are ja no fan riure.—J. Soler: Rebuda sa poesia Una negativa. Una negativa y un'altra serán dugas.—Lluís G. Salvador: Per més que lo qu' en ell diu ja s'ha dit moltes vegadas, com qu' está bé, li agrahim l'envío del seu treball.—Enriqueta R. y Güell: Si té perseverancia y constancia y dugas ó tres áncias més, arribará á compondre versos millós que 'ls que 'ns remet.—Un archimaga: Es algo incorrecte; y ademés no té gayre intenció.—Abel Gaubansa: Probablement totes dugas.—Lay y Ruy: Aquest vuy y aquest no vuy.

OBRA NUEVA

EL PROCESO DE CRISTO

Interesante relato de esta célebre causa

ILUSTRADO CON NOTAS TOMADAS DE LOS MISMOS AUTOS ORIGINALES

POR

F. PÍ Y ARSUAGA

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

C. Gumá

EL PECAT DE EVA

HUMORADA EN VERS

Ilustrada per M. MOLINÉ

Preu: 2 rals.

L'últim Trençalós

PER SERAFÍ PITARRA

SINGLOT 16, ILUSTRAT AB NINOTS

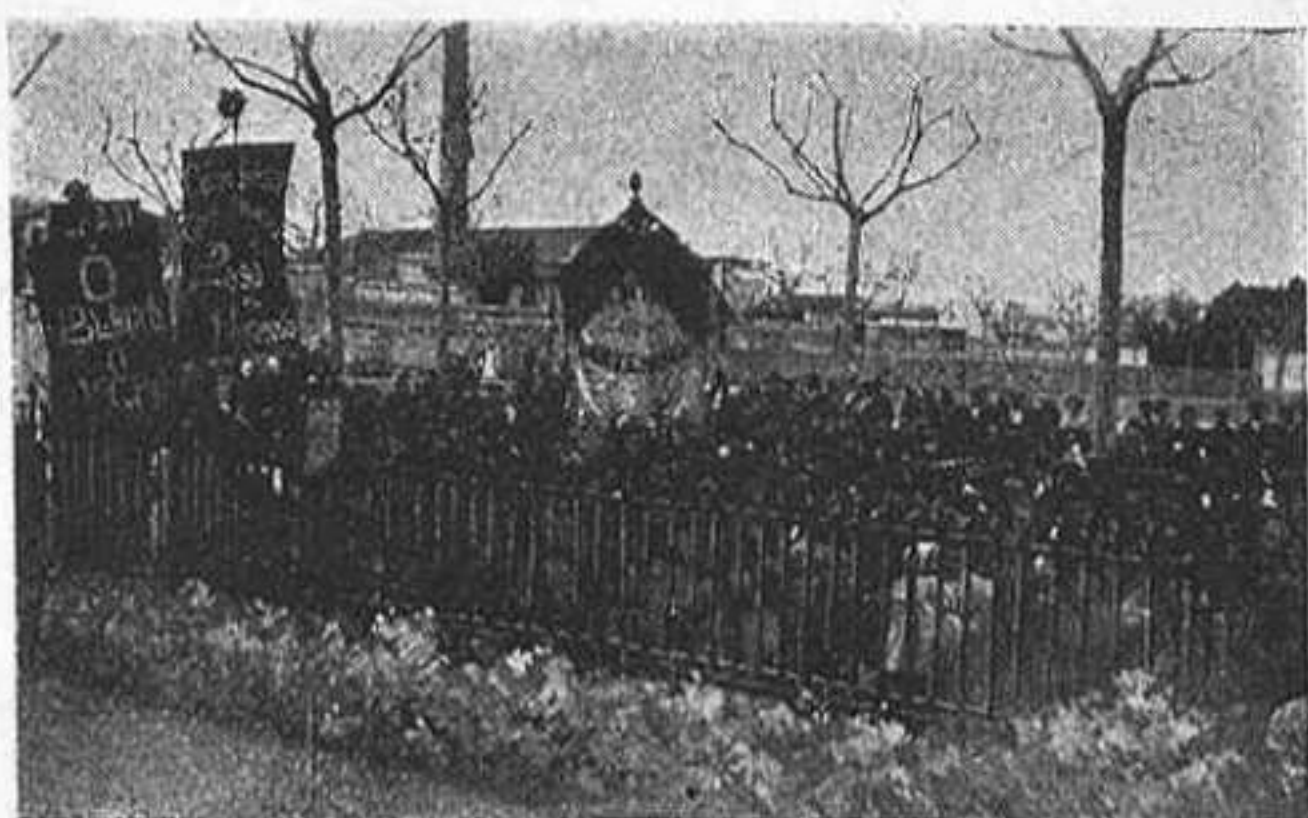
Preu: 2 rals.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

Organizació de la comitiva, en el Jardí Espanyol.

Davant del Museo-Biblioteca Balaguer.

Camí del Cementiri.